

Zagotavljanje in uporaba osebne varovalne opreme

www.eu-skladi.si

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI IN
INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1)

- Delodajalec mora tudi pri načrtovanju uporabe osebne varovalne opreme zagotoviti, da so upoštevani vsi vplivi na varno in zdravo delo delavcev ter da so okolje, postopki, prostori, oprema in snovi primerni in v skladu z namenom uporabe.
- Delavec mora uporabljati osebno varovalno opremo skladno z namenom in navodili delodajalca, pazljivo ravnati z njo in skrbeti, da je v brezhibnem stanju.

Kaj je osebna varovalna oprema?

- Osebna varovalna oprema je vsaka oprema, ki jo delavec nosi, drži ali kako drugače uporablja pri delu, tako da ga varuje pred enim ali več istočasno nastopajočimi tveganji za njegovo varnost in zdravje.
- Za osebno varovalno opremo se šteje tudi vsak pripomoček ali dodatek, ki se uporablja za varovanje pred tveganji za delavčovo varnost in zdravje.
- Osebno varovalno opremo uporabljajo delavci pri delih, pri katerih se ni mogoče izogniti tveganjem za varnost in zdravje, ter v primerih, ko delodajalec ne more v zadostni meri omejiti tveganj s tehničnimi sredstvi kolektivnega varstva ali ustrezno organizacijo dela.

Kategorije osebne varovalne opreme (1)

Za osebno varovalno opremo so določene kategorije nevarnosti, pred katerimi naj bi uporabnike ščitila osebna varovalna oprema.

Kategorija I vključuje naslednje minimalne nevarnosti:

- površinske mehanske poškodbe;
- stik s čistilnimi sredstvi z blagim delovanjem ali dolgotrajen stik z vodo;
- stik z vročimi površinami, ki ne presegajo 50 °C;
- poškodbe oči zaradi izpostavljenosti sončni svetlobi (razen med opazovanjem sonca);
- atmosferske pogoje, ki niso ekstremni.

Kategorije osebne varovalne opreme (2)

Kategorija II vključuje nevarnosti, ki niso navedene v kategorijah I in III.

Kategorija III vključuje izključno nevarnosti, ki lahko povzročijo zelo hude posledice, kot je smrt ali trajna okvara zdravja, v zvezi s:

- snovmi in mešanicami, ki so nevarne za zdravje;
- atmosferami, v katerih primanjkuje kisika;
- škodljivimi biološkimi dejavniki;
- ionizirajočim sevanjem;
- okolji z visoko temperaturo, katerih učinki so primerljivi s tistimi pri temperaturi zraka najmanj 100 °C;
- okolji z nizko temperaturo, katerih učinki so primerljivi s tistimi pri temperaturi zraka – 50 °C ali manj;

Kategorije osebne varovalne opreme (3)

Kategorija III, nadaljevanje s prejšnje strani:

- padci z višine;
- električnimi udari in delom na napeljavah pod napetostjo;
- utopitvami;
- urezninami z ročno verižno žago;
- visokotlačnimi curki;
- strelnimi ranami ali vbodi z nožem;
- škodljivim hrupom.

Kako delodajalec ali samozaposlena oseba določi uporabo osebne varovalne opreme?

Uporaba osebne varovalne opreme se določi na podlagi ocene tveganj za varnost in zdravje, ki so jim delavci izpostavljeni pri delu. Pri tem se upošteva temeljna načela varnosti in zdravja pri delu.

Zahteve za osebno varovalno opremo (1)

Osebna varovalna oprema mora ustrezati naslednjim zahtevam:

- oblikovana in izdelana mora biti v skladu s predpisi
- izdelana mora biti namensko za varovanje pred pričakovanimi tveganji in sama ne sme povzročati večjih tveganj za varnost delavca
- ustrezati mora dejanskim razmeram na delovnem mestu
- ustrezati mora specifičnim ergonomskim potrebam in zdravstvenemu stanju delavca
- izdelana mora biti tako, da si jo lahko uporabnik pravilno prilagodi na enostaven način.

Kadar delavec zaradi več istočasno nastopajočih tveganj uporablja več delov osebne varovalne opreme, mora delodajalec zagotoviti tako opremo, da je medsebojno združljiva, pri tem pa še vedno učinkovito varuje delavca pred tveganji, ki jim je izpostavljen pri delu.

Zahteve pri uporabi osebne varovalne opreme (2)

- Delodajalec mora pravočasno in predhodno seznaniti delavce o tveganjih, pred katerimi jih varuje dodeljena osebna varovalna oprema.
- Delodajalec mora teoretično in praktično usposobiti delavce za pravilno uporabo osebne varovalne opreme, kar vključuje tudi demonstracijo njene uporabe.
- Delodajalec mora skrbeti, da delavci osebno varovalno opremo uporabljajo namensko in v skladu s prejetimi navodili, ki morajo biti delavcem razumljiva.

Dokumentacija vezana na uporabo osebne varovalne opreme

- Izjava o skladnosti mora biti priložena vsaki osebni varovalni opremi (OVO) oziroma mora biti podana spletna povezava na mesto, kjer je izjava o skladnosti dosegljiva
- CE oznaka
- Tehnična dokumentacija: navodila za uporabo, vzdrževanje in servisiranje v slovenskem jeziku (s stani dobavitelja), navodila za preglede ...
- **Oprema kategorije III.** mora imeti oznako preskusnega laboratorija
- Izjave delavcev, da so prejeli osebno varovalno opremo
- Spisek osebne varovalne opreme s standardi, roki pregledov in menjave, naj bo naveden v oceni tveganja ali internem pravilniku

Primer navajanja uporabe osebne varovalne opreme

Naziv DM	Vrsta OVO	Standard	Rok uporabe
Dostavljaivec hrane	Varovalna obleka – zaščita pred dežjem	EN 343:2003+A1:2007	36 mesecev

Pomembno

- Potrebno je zagotavljati dosledno in pravilno uporabo OVO na delovnih mestih, kjer je predpisana uporaba
- Zgled vodilnega kadra
- Odgovornost
- Ukrepanje ob kršitvah oziroma neuporabi
- Le pravilno izdelana, uporabljena ter vzdrževana osebna varovalna oprema omogoča izvajanje varnega in zdravega dela v primeru, da je uporaba predpisana

HVALA ZA POZORNOST

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije
Celovška 71, 1000 Ljubljana
www.zdops.si

